

10. HÍRLEVÉL

2014. június

Nemzedékek közötti tanulás

Miért fontos a nemzedékek közötti tanulás?

Amint a TOY Projekt Konzorciuma¹ jelentette, a nemzedékek közötti tanulás hasznát számos tanulmány dokumentálta; a *2012-es Wales-i Helyi Önkormányzatok Szövetsége és a Beth Johnson Alapítvány* jelentésében szereplő listában a legtöbbször a következőkre hivatkoznak:

Az emberek képességeinek, tapasztalatainak, elért eredményeinek és tehetőségének megosztása a közös előnyök elérése érdekében; az önbecsülés megerősítése és az egyének és közösségek kirekesztődésének csökkentése, az idősebb és fiatalabb emberek negatív észlelésének megváltoztatása; az életen át tartó tanulásban résztvevők számának növelése; több ember bevonása a foglalkoztatottságba, az oktatásba és a képzésbe; a generációkon átívelő aktív lakosság arányának növelése; a nemzedékek közötti megértés támogatása által segíteni az emberek biztonságérzetének fokozását; a fizikai és mentális egészség, és a jóllét növelése; szomszédságok kiépítése az emberek idősödésé-

nek támogatása érdekében; az emberek viselkedésének hátterében meghúzódó okok megértésének támogatása; a különböző nemzedékek közötti kapcsolatteremtés támogatása.

A nemzedékek közötti tanulás lassan önálló interdiszciplináris ágazattá fejlődik a tanulmányok és a politika területén, amint ezt az Európai Unió döntése tükrözi, amellyel a 2012-es évet az Európai Aktív Idősödés és Nemzedékek közötti szolidaritás évének szentelték. További bizonyíték a témának elkötelezett újság, a *Nemzedékek Közötti Kapcsolatok Lapjának* kiadása; az európai hálózatok és projektek munkája, mint amelyenket az elmúlt években az EU Grundtvig programja társfinanszírozott², valamint a nemzedékek közötti gyakorlatot

²Köztük: TEEA – A bulgár és román civil társadalmi szervezetek: *Úton afelé, hogy Európa minden korosztály legyen*; RIVER, *Recognition of intergenerational volunteering experiences and results, azaz: A nemzedékek közötti önkéntesség tapasztalatainak és eredményeinek felismerése*; ENIL, *European network of intergenerational learning, A Nemzedékek közti Tanulás Európai Hálózata*; és EMIL, *European map of intergenerational learning – vagyis a Nemzedékek közti Tanulás Európai Térképe*; az AGE Európai Platformon összegyűjtve a legjobb gyakorlatokat www.age-platform.eu/age-policy-work/solidarity-between-generations/best-practices/1099-best-practice-intergenerational-solidarity

¹ TOY, *Together Young and Old – Együtt Fiatal és Idős* (2013) – *Nemzedékek közti tanulás, fiatal gyerekek és idősebb emberek bevonásával*, Leiden.

bemutató kézikönyvek és gyűjtemények adatbázisainak növekvő száma.

Az *idős-barát közösségek* koncepciójának szükségessége szintén érdeklődést váltott ki a nemzedékek közötti tanulás irányába a helyi önkormányzatok szintjén, értékes hozzájárulásnak tartva a fenntartható közösségek és befogadó közterek kialakításához, szorosan kapcsolódva a helyi önkormányzatok prioritásaihoz, mint amilyen a társadalmi bevonódás, állampolgárság és közösségfejlesztés.³

Végül, az Európai Bizottság a *nemzedékek közötti mobilitást* a gazdasági fejlődés egyik tudás-követelményének tekinti.⁴

A nemzedékek közötti gyakorlat kategorizálása

Az irodalomban megfelelő mértékű figyelmet fordítottak a nemzedékek közti gyakorlatok kategorizálására, azok formái, funkciói és tanulási területei alapján. Brown és Ohsako (2003) az idősebbek és a fiatalok interakcióinak tipológiáját tárgyalja:

- Idősebbek a gyerekek és fiatalok szolgálatára (mint tutorok, mentorok; forrás személyek, coach-ok és barátok,

nagyszülők, akik az unokákat nevelik).

- Gyerekek és fiatalok, akik az időseket szolgálják (mint barátságos látogatók, kísérők és tutorok).
- Idősebbek és fiatalok együttműködve a közösség szolgálatára (pl. környezeti és közösségi fejlesztési projektek).
- Idősebbek, fiatalok és gyerekek együttesen bevonódva az informális tanulásba, rekreációba, szabadidős és sporttevékenységekbe vagy művészeti fesztiválokba és kiállításokba.

A 2012-es ENIL *Nemzedékek közti tanulás és aktív idősödés* jelentés szintén kategorizálja a különböző fajtájú tevékenységeket, amelyek a nemzedékek közötti tanulásban érintettek, olyan elkülönülő alapelvek mentén, amelyek átfedéseket is mutathatnak:

- Barátságos és informális társadalmi találkozások.
- A tapasztalatok, tudások, szaktudások és emlékek átadása.
- Közös alkotások (művészeti, kulturális vagy másfajta).
- Aktív szolidaritás azok irányába, akik nehézségben, együtt élnek.

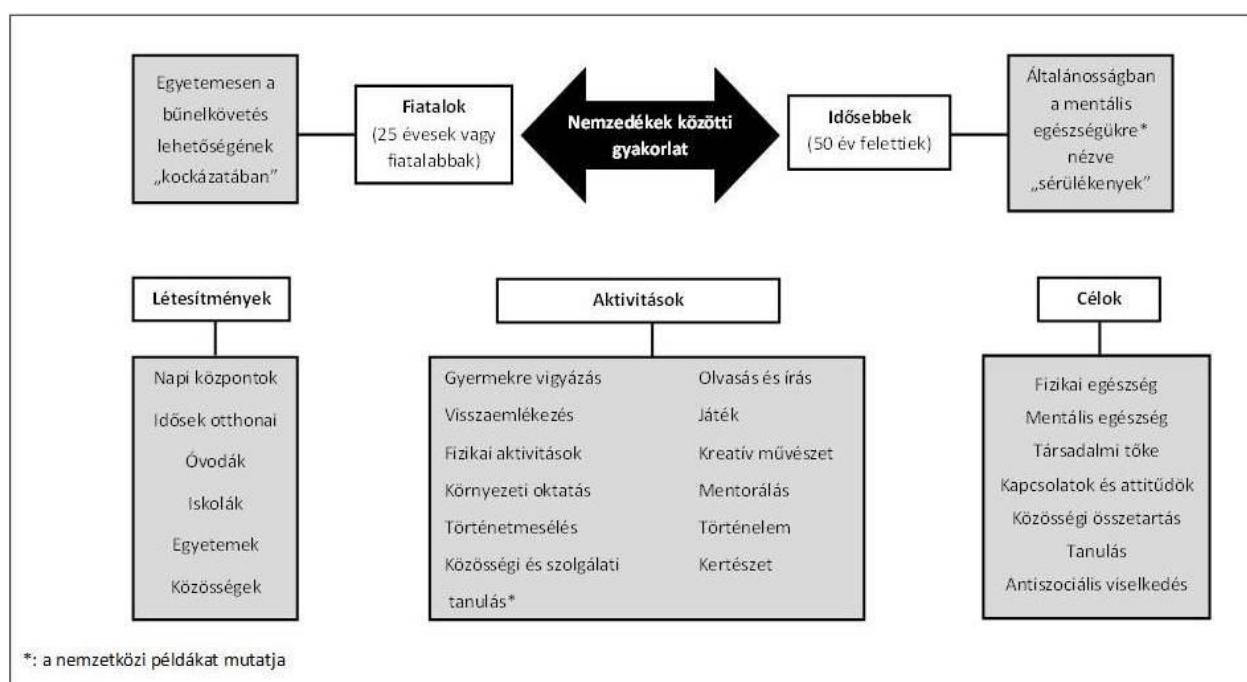
³ Ebben a vonatkozásban a közelmúltban (2013. október 16-18-án), a spanyolországi Cuenca-ban megtartott ENIL *Nemzedékek Közötti Tanuló Városok* konferencia.

⁴ *Európai felsőoktatás a világban* – COM (2013) 499 végső változat – 2013.07.11.

10. HÍRLEVÉL – 2014. június Nemzedékek közötti tanulás

Springate és mtsai (2008) a nemzedékek közötti gyakorlat egy érthető modelljét hozták létre, amely a résztvevők, valamint a nemzedékek közti tanulás létesítményeinek, aktivitásainak és céljainak különbözőségét tükrözi. A következő ábrán megtekinthető a modell.⁵

1. **Intézetek és szervezetek közötti együttműködés**⁶, a felnőttképző intézmények és szervezetek közös érdeklődési területein új gyakorlataik kicserélésének, új szemléletmódok fejlesztésének, és a minőség megerősítésének támogatása.

2014 – 2020

Az új EU programok révén új eszközök és támogatások lesznek elérhetőek a nemzedékek közti tanulás számára. Az *Erasmus+ programban* első helyen két speciális felnőttképzési program áll:

2. Az **Európai Felnőttképzés Elektronikus Platformja**⁷, egy újonnan kialakításra kerülő online felület a felnőttképzésben megvalósult jó gyakorlatok kicserélésére, bemutatására és hirdetésére; a **2014-es év későbbi szakaszában kerül kialakításra.**

⁵ Iain Springate, Mary Atkinson and Kerry Martin: *Intergenerational practice: a review of the literature* <http://www.nfer.ac.uk/nfer/publications/lig01/lig01.pdf> p4

⁶ http://ec.europa.eu/education/opportunities/adult-learning/coop-inst-org_en.htm

⁷ http://ec.europa.eu/education/opportunities/adult-learning/epale_en.htm

Ám a *Europe for citizens*⁸, azaz az *Európa a lakosokért* projekt is a lakosok demokratikus és civil részvételét támogatja az EU szintjén azáltal, hogy megismerteti a lakosokat az Unió politikai döntéshozatali folyamatokkal és a társadalmi bevonódáshoz és önkéntességhez lehetőségeket kínálunk Uniós szinten, valamint speciális területi kooperációs mintákat, mint amilyen a *Közép-Baltikumi Program*⁹. A nemzeti 2014-2020 fejlesztési stratégiákat szintén figyelembe kell venni, mint például a szlovén stratégia esetében, amelyben a nemzedékek közötti támogatás az egyik kiemelt prioritás a befogadó társadalom kialakításához.¹⁰

A nyitott kérdések

- A szükség arra, hogy egy teljeskörű, szisztematikus felmérést végezzünk a támogatások lezárulása után a *Grundtvig program* által társfinanszírozott nemzedékek közötti tanulásról szóló projektek körében. Ez segítene kijelölni a legszükségesebb irányokat az *Erasmus+ program* számára.

⁸ http://ec.europa.eu/citizenship/about-the-europe-for-citizens-programme/future-programme-2014-2020/index_en.htm

⁹ <http://www.centralbaltic.eu/2014-2020>

¹⁰ http://www.mgrt.gov.si/en/areas_of_work/eu_cohesion_policy/development_planning_and_programming_of_strategic_and_implementing_documents/slovenias_development_strategy_2014_2020_sds_2014_2020/

- Hasonlóan, hogy jobban irányítsuk a jövőbeli tevékenységeinket, rögzítenünk kell, hogy milyen hatása van a nemzedékek közti tanulásnak a speciális szektorokra – politikusok, oktatók, a későbbi életkori egészséggel és jóléttel foglalkozó ügynökségek és szolgáltatók, maguk az idősebb tanulók és akadémiai közösségek.
- Az elérhető adatok alapján a nemzedékek közötti tanulást leginkább társadalmi bevonódásnak tartják, sokkal kevésbé aktív lakossági tevékenységnek, amely, az európai lakosok és európai intézmények beazonosítása híján, egy növekvő prioritásként jelentkezik.
- Inkább van igény egy olyan felmérésre, amely azokra a munkákra fókuszál, amelyek (transzferálható) folyamatokat hoznak létre a nemzedékek közti munkához, mint egy olyanra, amely bizonyos csoportokra fókuszál?
- Milyen nemzeti, regionális politikát tudunk felmutatni, hogy segítsünk másokat, fellendülést adjunk számukra a lobby tevékenységükhöz és a tárgyalásaikhoz?

Sergio Andreas, Lunaria

Mariana Matache, Euro-Ed.

2014. június